

המקנא פרק ראשון סוטה

בר א"מ פ"י מהלכות
גירושין הלכה כד
סמך עשין נ' עוש"ע ח"ע
סיומן קוט ספק ה'
בה ב' מ"י פ"ח מהל'
אסורי ביאה ה"ח
[ופ"כ] מהל' אשוח ה'ל'
[וכן] סמך לאין קלף ועשין
מה עוש"ע ח"ע סמן ו'
ספק יא'
בו ג' מ"י פ"ח מהלכות
מדות הלכה טו'
בו ד' מ"י פ"ג מהל'
סוטה הלכה כג':

תום' שאנץ (המשך)
הה"ח מהל' משנה ראשונה
הה"ח מהל' בראשונה ה"ח
אומרים ג' נשים יוצאות
ונטולות בתובה האומרת
טמאה אני ומשני א"ד
יהודה א"ד בן אפילו
תימא כמשנה אחרונה
ושאני הכא דאביא רגלים
לדבר. ושמע"ה פ"ח מהני
דקאמר בתובה ומושני ר'
יוצאה לא אחיא כמשנה
ראשונה והה"ח אמר
דנטולת בתובה ומושני ר'
בן אפי' תימא כמשנה
אחרונה דקאמר הה"ח
דאיהא אסורה לאכול
בתרומה ואם תיקשי
מכלות דקאמר דאסורה
לאכול בתרומה שאני הה"ח
דרגלים יש לדבר שהרי
קניא לה ונתתה. ע"ל
דהא דקאמר הה"ח דמותר
לאכול בתרומה היינו לרב
ששת תרומות דמיירי
באונסין דאשת כהן דלא
שיחוי אבל הכא מיירי
ברצון דכיון שקניא לה
ונתתה אי"כ נבעלת ברכון
ומ"ה אמרי' דאסורה
לאכול בתרומה. ושבע"ה
בא עליה בדרך פ"י שוב
אין המים בודקין אותה
כדאמרי' ונקח האיש מעון
שלא בא עליה לאחר
שנאסרה לו האשה ההיא
תשא את עונה אין האיש
מנוקה מעון אין המים
בודקין את אשתו: גמ'
ואנהו לן עיינין ממתני'
סוטה שיש לה עדים
במדינת הים אין המים
בודקין אותה דאמר קרא
ועד אין בה ואע"ג דדרשי'
לעיל דעד א' נאמן בסוטה
ולטוטה דראית שלא תשעה
עוד מ"מ אין המקרא יוצא
מידי פשוט. ודרשי' ליה
נמי הכי ועד אין בה הוא
דאמר וכל הפרשה היא
בה עד אין המים בודקין
אותה ואנהו לן עיינין
ממתני' הביא לנו רביה
לדבריה ממתני' ואע"ג
דהביא מן המקרא מ"מ
קריא את רביה לך כך דהא
דרשינה לעיל לטוטה
דראית ויש בה עד אחד
לפנינו ולפניו שלא תשעה
ל"ה. אילימא מקמי
התשעה זונה היא פ"ה
פשוט דאסורה בתרומה
דהא תני לא האומרת
טמאה אני ולא נהירא
דא"כ הו"ל למפרך הא תנא
ליה ברישא. אלא ג"ל זונה
היא וק"ל דזונה אסורה
לאכול בתרומה כיון
שנבעלה בעלה זונה
כדאמר' בפ"י ויחסי' תנא
אלמנה ונדרשה חוללה
זונה בזמן שהן סדר חייב
עד כל אחת ואחת וקאמר
דהא תנא את ליה איסור
מוסיף אבל איפכא כמו
זונה חוללה ונדרשה
ואלמנה אינו חייב אלא
אחת דאין כאן איסור
מוסיף ואמאי לא כיון
דאיהא מותרת לאכול
בתרומה אלא ש"מ
בדאסורה. ה"נ אמרי' לקמן
פ"י כשם תרומה נמי לא
תיבעי שהרי עשאה ספק
וה"נ אמרי' בפרק החולין:

מי קא רמינן עליה בעל ברחיה. הכא הוה מצי למפרך דפרקי
לכופר דאמר אלף מעתה נשאת לאחר ומת בלא בנים לא תתיבס
דלא נסמיה לצימיה: **אשת כהן שנאנסה**. וא"ת אמאי לא תני
לה צפרק יש מותרות (יבמות דף פד.) גזי אסורות לבעליהן ומותרות
ליבמיהן יש לומר להאן דלאמר צפרק
לאוין וזו מחייבי לאוין דלאמר צפרק
הצא על יבמתו (פס דף טו.) הכל
היו צכלל אחרי אשר הוטמאה וגו'
והכי מתוך הכא דפרקי מפלוג דלא
אכל יש לתמוה אמאי לא פריך הכא
ישראל שנשא כשרה ונעשה פלוג דלא
יש לו אח כשר דדמי למתני' מאי
היו ליה לתרושטי:
האומרת טמאה אני ד'.
אי קשיא בשליש מס'
נדרים (דף טו.) דפליגי רבה ורב ששת
באומרת טמאה אני לך דרב ששת
אומר אוכלת בתרומה וכו' תריך
דהכא מיירי אחר קנינו וסתמי' דרגלים
לדבר אפילו רב ששת מודה והכי
מפרש לה צירושלמי:
ושבא' לה עדים ואמר שנתמאה.
מספקא לרבי אי דוקא
נקט עדים שנים אכל עד אחד לא
מהימן דמוקמינן ליה בגמרא דמיירי
לאחר ששמה דדוקא קודם ששמה
דאמרינה מורה לעד אחד ורב ששת
דאמר בגמרא סוטה שיש לה עדים
צמדינת הים דאין המים צודקין
אותה דוקא עדים נקט ולא עד א'
או דילמא כיון דהאמינה מורה לעד
אחד אחר קנינו וסמיה ליה מילוק
צין אחד לשנים מיהו מסתבא דה"ה
לעד אחד כדעולא דאמר צפרק (ו)
מי א' שאלר (לקמן דף לא.) כל מקום
שהאמינה מורה עד אחד הרי כאן
שנים: **אם אתה אומר זכות תולא**
מדחה אתה את המים. וא"ת לרב
ששת דאמר צין לרבי צין לרבנן
מתנוונה א"כ אהיכל קאי ר"ש דאמר
מדחה אתה והלא יראו דמתנוונת
והאלך יוכלו להוציא שם רע על
הטעמיה ששמו כשלא יתנוונו יש לומר
הנשים העומדות משום ייסור ולא
יהא ניכר לאלתר כשעומדת צעורה
נמנוונה יוצאו שם רע (ו) והצועל
יגיד להם שקלקל עמה ולא ידעי שזו
מתנוונת אי נמי לא יתלו נווניה צמים
המרים וכן היא לא תמלה צמים
המרים אלף בחולי אחר:
כי

מי קא רמינן עליה. למינסבה צעל כרחיה דאילו ליבס אמרינן ליה
מזות יבוס קודמת למזות חליה אכל כהא אסור למימר ליה וממילא
אשמועינן קרא דאסור ליבוסה דלא שייך צה יבוס והוא כאשת אח
שלא צמקוס מזוה: **הפסוק קראו אחר.** למי שנושאה ואת אמרת
תמיבס ותמרי עליה צעל כרחיה:
נישאה לאחר. שגרסה ראשון שמאל
צה ערות דבר וינסת כו' לא תמיבס
דהשתא נמי אחר הוא ואין (ו) צן וזוג
של ראשון אם ישאנה וקרמית (ו) לזה
עליה צמזות יבוס: גזיה דהאי. אחר
אחיו של זה: צס עוב הוא קיימא.
ואיכא למימר הדרה זה ואין קרוי
אחר אלף הנושאה מתוך האלמנות או
גירושין על מי שקלקלה תחתיו: **רצא**
אמר. האי דקמני מתנינן ולא
מתיבצמט ק"ו דאס נאסרת צסתירה
זו צמותר לה צבעלה שהיה מותר
לה ונתקלקלו עכשיו הנישואין ליאסר
עליו: **באסור לה.** דהיינו יבמה שהיא
אסור לה צמיי צבעלה לא כל שכן
שנאסרה נשואי הראשון שלא להתיבס
מכא אותן הנישואין: **שקדש אם**
האלמנה. שהיא אסורה עליו: לא
תמיבס. מכא ק"ו זה אם נאסרה
כו'. ולקמן מפרש מאי נאסרה ומאי
אלף. הכי פריך אשת כהן שנאנסה
ונאסרה עליו דאשת כהן אסורה
אפילו צאונס אכל אשת ישראל
מותרת דכתיב (צמדד ה) והיא לא
תתפסה הא נתפסה מותרת ומדכתיב
והיא מיעוטא הוא ומשמע דש
אחרת שאפילו נתפסה אסורה:
לא לו אחיו. מאכיו והלא חלל שולל
וצמיו מן הגרסה ונתחלל מן הכהונה
ומותר צנשים ופסולות לכהונה
דכתיב צכהנים הנושאין פסולות
ולא יחלל זרעו (ויקרא כה) אלמא
זרעו חלל: **לא תמיבס.** מק"ו זה אם
נאסרה צבעילה זו לבעלה שהיה מותר
לה ציבמה האסור לה צזוטה שעה
לא כ"ש שנאסרו עליו נישואי אחיו
שלא ציבמה מנח נשואין: **ליכא**
איסורא. ואכלו הוא הימר גמור ואין
זה ק"ו. אכל ציבמה צרצון שהצעל
והיבס שוין צאיסור זה אם הימה
תחתיו הו ק"ו שהרי מתממ נישואין
הראשונים היא מוקקת ליבוס ואם
על הצעל נתקלקלה ק"ו ליבוס:
מתני' ולאכול כפרומה. א' אם הוא
כהן. וצנעלה צא עליה בדרך.
דשוב אין המים צודקין אותה דלקמן
(דף כה.) ונקח האיש מעון צזמן שהאיש
מנוקה שלא צא עליה מאחר שנאסרה
עליו אז האשה היא משא את עונה
אין האיש מנוקה מעון אין המים
צודקין את אשתו: **גמ' ואנהו לן**
עיינין. הביא לנו רביה לרדרי
ממתנינן: **סוטה שיש לה עדים**
צמדינת הים. שראו שנתמאה מזה:
ועד אין צה. אע"ג דדרשינן לעיל

(א) [גטין 5:] (ב) [יבמות
יא:] (ג) [ש"ל מ"ד:] (ד) [קמין
ד"ה] (ה) [עין צימנות מל:
צמקוס ד"ה כהא] (ו) [קמין
כ"ה] (ז) [ג"ו שם ור"ה
(ח) [צמקוס ד"ה] (ט) [ש"ל
רבה] (י) [ג"ו שם, צ"ל
ע"כ] (יא) [צמדד ה:] (יב) [מגדד ה:]
(יג) [ג"ל חת, צ"ל שוב על זה
כתבו מוס' יבמות פד: ד"ה
שייך] (יד) [צ"ל שקיעא]

תורה אור השלם
1. וְשָׁבַת אִישׁ אֶת
שִׁבְתּוֹ וְרַע וְנִגְעֵל מִתְּחִיל
אִשְׁתּוֹ וְנִסְתָּרָה וְהָיָה
נִסְתָּאָה וְעַד אֵין קָה וְהָיָה
לֹא נִסְתָּאָה:
במדבר ה יג

הגהות הב"ח
(א) גמ' שאין זה צן וזוג:
(ב) רש"י ד"ה נישאת וכו'
ואין זה צן וזוג: (א) ד"ה
וזה היא וכו' דהא מנא
ליה. יצ"ע ע"פ הסוג' דף
מ"ד צמייס המוס' ד"ה
הכל נמי: (ד) תוס' ד"ה
ושבא וכו' כדעולא דאמר
כפ' האשה רבה כל
מקום: (ה) ד"ה אם וכו'
כדעולא דרבי:

גליון הש"ס
גמ' אמר רב עריס הא
מילתא. יבמות דף ט
ע"ל: תוס' ד"ה אשת
כהן וכו'. אבל יש
לתמוה. עין יבמות פד
ע"ב מוס' ד"ה שייך:

הגהות מהר"ב
רנשבורג
[א] רש"י ד"ה אכלת
בתרומה א"י היא אשת
כהן האומרת טמאה אני לך
וה"ה דאסורה לבעלה
צודקתן אמרה טמאה אני
שבתה וכו' וצמיה ויוצאה
ולא זמי להחיא דתנן וכו'
בתרא נדרים בראשונה
היו אומרים שלשה נשים
יוצאות ונטולות בתובה
האומרת טמאה אני לך.
השמי' ביני לבין נטולה
אני מן היהודים חזון לומר
האומרת טמאה אני לך
תביא ראיה לדבריה ואינה
אסורה לבעלה דלמא נתנה
אשה באחר וזכה את
חיישין דשמה ענינה נתנה
באחר. וי"ל דהיינו טעמא
דחכא איכא רגלים בדבר
שהרי קניא לה ונתתה
וליאכא למיחש דשמה ענינה
נתנה באחר ומ"ה
כשאמרה טמאה אני
נאמנת אבל ה"ח ליה
רגלים לדבר וכשאמרת
טמאה אני היא משקרת
ושמה ענינה נתנה באחר
ומהאי טעמא ניהא פסיר
הא דקאמר ה"ח בתר חייב
דאמרה טמאה אני אוכלת
בתרומה שלא תוציא לעז
על בניה והכא קאמר
דאסורה לאכול בתרומה
בכל ענין ומשמע בין שיש
להם בנים בין אין להם
אלא לא משום דכאן
שהיא ספק סוטה ואיכא
רגלים לדבר שהרי קניא לה
ונתתה ויש בה חששא
בכך ולכן היא נאמנת
ואינה אוכלת בתרומה אבל